

HE 145/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain 8 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettua lakia siten, että Viesintävirasto voisi myöntää valtion tukea myös niissä kunnissa toteutettaville laajakaistahankkeille, joiden hankkeita on tähän saakka tuettu Euroopan unionin maaseuturahastosta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Johdanto

Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla (1186/2009, jäljempänä *laajakaistatutukilaki*) mahdollistaa laajakaistan tukemisen valtion varoista. Laki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Laki liittyy valtioneuvoston 4 päivänä joulukuuta 2008 antamaan periaatepäätökseen, jossa asetettiin tavoitteeksi, että vuoden 2015 loppuun mennessä kaikkialla maassa on kysynnän mukaisesti saatavilla 100 Mbit/s internetyhteydet.

Haja-asutusalueilla laajakaistaverkkoja rakennetaan osaksi julkisella tuella. Laajakaistatutukilaki sisältää säännökset siitä, miten ja millä edellytyksin valtion tukea voidaan myöntää laajakaistarakentamiseen haja-asutusalueilla.

Laajakaistatutukilain säätämisen yhteydessä muutettiin myös lakia maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista (1443/2006, jäljempänä *kumottu maaseudun kehittämislaki*) siten, että laajakaistahankkeita voidaan tukea myös Euroopan unionin varoista. Tukea koskevat pääosin samat edellytykset kuin laajakaistatutukilain mukaisesti myönnettäviä tukia. Laajakaistaa koskevat muutokset maaseudun kehittämislakiin tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Maaseudun kehittämislaki 1443/2006 kumottiin lailla maaseudun kehittämisen tukemisesta (28/2014, jäljempänä *voimassa oleva maaseudun kehittämislaki*), joka tuli voimaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetulla valtioneuvoston asetuksella (702/2014) syyskuun 1 päivänä 2014.

EU:n maaseuturahasto

Osana EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa jäsenvaltioille ohjataan varoja maaseudun kehittämiseen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (jäljempänä *EU:n maaseuturahasto*). Euroopan unionin tasolla maaseuturahaston tuesta säädetään Euroopan

maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1698/2005. Kansallisesti edellä mainittuun asetukseen perustuvassa Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa panttiin täytäntöön jäsenvaltion kehittämissuunnitelma. Kumotussa maaseudun kehittämissuunnitelmassa säädettiin ohjelman mukaisesti myönnettävästä rahoituksesta. Lain avulla toteutettiin EU:n maatalousrahaston tuella Manner-Suomen vuosia 2007–2013 koskevaa maaseudun kehittämissuunnitelmaa.

EU:n komissio on Suomea koskevista rajuksissaan linjannut, ettei Suomessa laajakaistan runkoverkkojen rakentamiseen tule kohdentaa EU:n maaseuturahaston varoja. Ohjelmakaudelle 2014–2020 kyseistä tukirahoitusta ei ole siten enää mahdollista myöntää runkoverkkojen rakentamiseen. Ohjelma mahdollistaa ainoastaan pienten kyläverkkojen tukemisen. Siten EU:n rahoitus Suomen laajakaistahankkeille päättyi kesäkuun lopussa 2014, jolloin EU:n maaseuturahaston varoista myönnettävät tuet tuli olla myönnettynä.

Voimassa olevaa maaseudun kehittämislakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 142/2013 vp) todetaan, että koska merkittäviä laajakaistahankkeita ei ole tarkoitus enää tulevilla ohjelmakaudella 2014–2020 tukea maaseuturahaston varoin, näitä koskevia säännöksiä ei ole tarpeen enää sisällyttää maaseudun kehittämislakiin.

Laajakaistahankkeiden rahoitus

Laajakaistahankkeiden julkisiin tukiin on varattu noin 130 miljoonaa euroa, josta 64 miljoonaa tulee valtiolta, noin 25 miljoonaa EU:n Manner-Suomen maaseutuohjelmasta eli EU:n maaseuturahastosta ja noin 40 miljoonaa euroa kunnilta. Teleyritykset maksavat hankkeen tukikelpoisista kustannuksista vähintään kolmanneksen.

Laajakaistahankkeiden rahoitus on toteutettu siten, että tuen saaja maksaa aina vähintään 34 prosenttia ja kunnan osuus on joko kahdeksan, 22 tai 33 prosenttia hankkeen tu-

kikelpoisista kokonaiskustannuksista. Vastaavasti muun julkisen rahoituksen osuus on 58, 44 tai 33 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

Laajakaistatukilain mukaisesti myönnettävät tuet

Kuntien maksuosuuksista kahdeksan ja 33 prosentin kunnista säädetään laajakaistatukilaissa. Laajakaistatukilain 8 §:n mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja maksaa hankkeen tukikelpoisista kustannuksista vähintään 34 prosenttia ja kunta 33 prosenttia.

Lain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan maksuosuus voi kuitenkin olla kahdeksan prosenttia niissä kunnissa, joille laajakaistahankkeen rahoittaminen muutoin muodostaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen. Momentissa on lueteltu ne seikat, jotka on otettava huomioon kunnan maksuluokkaa määrittäessä. Kunnan maksuosuutta määrittäessä otetaan huomioon kunnan taloudellinen kantokyky, väestötiheys, laajakaistahankkeen laajuus ja tekninen toteutustapa sekä asukasta kohden lasketut kustannukset.

Kyseiset kahdeksan prosentin maksuosuuden kunnat on nimetty perustuen 8 §:ssä mainittuihin laskentaperusteisiin ja niiden painokertoimiin, jotka on vahvistettu 8 päivänä huhtikuuta 2010 annetulla valtioneuvoston asetuksella kunnan maksuosuudesta laajakaistatukihankkeessa (240/2010). Asetuksen muistiossa on lueteltu ne kunnat, joiden maksuosuus on kahdeksan prosenttia.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan kansallista rahoitusta käytetään hankkeissa, jotka sijaitsevat kahdeksan tai 33 prosentin maksuosuuden kunnissa. Kunnan osuus hankkeen tukikelpoisista kustannuksista on kahdeksan prosenttia 41 kunnassa ja 33 prosenttia 242 kunnassa. Näiden kuntien hankkeissa rahoittavana viranomaisena toimii Viestintävirasto. Hankkeisiin sovelletaan laajakaistatukilakia kokonaisuudessaan.

Manner-Suomen maaseutuohjelmasta 2007–2013 myönnettävät tuet

Kumotun maaseudun kehittämislain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus (829/2007)

maaseudun hanketoiminnan tukemisesta, jossa säädettiin tarkemmin tuettavasta toiminnasta sekä tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksistä ja ehdoista. Asetusta muutettiin 27 päivänä toukokuuta 2010 siten, että asetus mahdollisti osana Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2007–2013 toteutettavat laajakaistahankkeet. Asetus kumoutui samanaikaisesti, kun maaseudun kehittämislaki 1443/2006 kumottiin.

Asetuksen 22 a §:ssä säädettiin laajakaistahankkeena tuettavasta toiminnasta, kun hankke toteutettiin asetuksen liitteenä mainitun kunnan alueella. Pykälän 2 momentin mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä oli, että hankkeen tukikelpoisista kustannuksista vähintään 34 prosenttia rahoitetaan tuen saajan yksityisellä rahoituksella ja enintään 22 prosenttia kunnan rahoituksella.

Käytännössä julkisesta rahoituksesta 67 prosenttia on ollut EU:n maaseuturahaston osuutta ja 33 prosenttia kuntien maksuosuutta. Kunnan osuudeksi kokonaisrahoituksesta on näin ollen muodostunut 21,78 prosenttia. Näistä kunnista käytetään kuitenkin vakiintuneesti termiä 22 prosentin maksuosuuden kunnat, minkä vuoksi myös jäljempänä maksuosuuteen viitataan pyöristetyllä 22 prosenttiosuudella.

Kumotun maaseudun kehittämislain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen 829/2007 liitteessä on lueteltu ne kunnat, joiden maksuosuus on 22 prosenttia. Kunnan maksuosuus on 22 prosenttia 59 kunnassa. Kunnat on määritelty samoin laskentaperustein ja painokertoimin kuin laajakaistatukilain 8 §:n mukaiset kahdeksan prosentin maksuosuuden kunnat.

Voimassa olevan maaseudun kehittämislain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella (702/2014) maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta. Voimaantuloasetukseen sisältyy siirtymäsäännös, jonka mukaan siinä tapauksessa, että laajakaistatukilain nojalla myönnetään jatkossa tukea laajakaistahankkeisiin sellaisiin kuntiin, joiden maksuosuus on 22 prosenttia, tuen piiriin kuuluvat 22 prosentin maksuosuuden kunnat määräytyvät kumottavan maaseudun kehittämislain nojalla annetun

valtioneuvoston asetuksen (829/2007) 22 a §:ssä tarkoitetun liitteen mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksen (829/2007) liitteenä olevan kuntaluettelon nojalla määräytyvät siten myös jatkossa ne kunnat, joiden maksuosuus on 22 prosenttia, vaikka tukea myönnettäisiin laajakaistatukilain nojalla.

Maaseuturahaston varoista tuettavissa hankkeissa tuen myöntävänä viranomaisena toimii kumotun maaseudun kehittämislain mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hankkeisiin sovelletaan laajakaistatukilain säännöksiä siltä osin kuin kumotussa maaseudun kehittämislaisissa säädetään.

Laajakaistatukilaisissa ja kumotussa maaseudun kehittämislaisissa säädettyjen menettelyjen ja soveltamissäännösten nojalla laajakaistahankkeita tuetaan käytännössä pääosin samoin ehdoin rahoituslähteestä riippumatta. Kuitenkin kansallisen rahoituksen ja EU:n maaseuturahaston rahoituksen toimeenpanon erilaiset hallintojärjestelmät aiheuttivat sen, että tuen myöntämisessä, maksamisessa ja valvonnassa on ollut hieman toisistaan poikkeavat menettelyt.

Kumotun maaseudun kehittämislain 21, 24 ja 45 a §:ssä mainitaan ne laajakaistatukilain säännökset, jotka koskevat maaseuturahaston kautta tuettuja laajakaistahankkeita. Lain 21 §:n mukaan hankkeisiin sovellettiin laajakaistatukilain 4, 6, 6 a, 9, 11 §:ää. Lisäksi lain 24 §:n mukaan hankkeisiin sovellettiin laajakaistatukilain 14 §:n 1 momenttia ja 45 a §:n mukaan laajakaistatukilain 16 §:ää.

Edellä mainitut laajakaistatukilain säännökset, joita sovellettiin myös maaseudun kehittämislain nojalla tuettaviin hankkeisiin, koskevat maakunnallista hankeohjelmaa, valtion tuen julkista hakumenettelyä, hakumenettelyssä käytettäviä vertailuperusteita, tuen myöntämisen erityisiä edellytyksiä, tukikelpoisia kustannuksia, omistusoikeutta ja velvollisuuksien siirtymistä sekä tuoton palauttamista eräissä tapauksissa. Keskeisiä laajakaistatukilain säännöksiä sovellettiin siten myös EU:n maaseuturahaston kautta tuettuihin laajakaistahankkeisiin.

2 Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan laajakaistatukilain 8 §:n 2 momentin muuttamista siten, että kun-

nan maksuosuus voisi olla kahdeksan prosentin ohella myös 21,78 prosenttia niissä kunnissa, joille laajakaistahankkeen rahoittaminen muutoin muodostaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen kunnan taloudellinen kantokyky, laajakaistahankkeen laajuus ja tekninen toteuttamistapa, kunnan asukastiheys sekä hankkeen kunnan väestömäärään suhteutettu rakentamiskustannus huomioon ottaen.

Esitetty muutos merkitsee, että 22 prosentin maksuosuuden kunnissa käynnistettäville, uusille laajakaistahankkeille voidaan myöntää tukea valtion varoista laajakaistatukilain nojalla. Viestintävirasto myöntäisi siten jatkossa rahoituksen myös niiden kuntien osalta, joiden hankkeisiin on aikaisemmin voitu myöntää tukea Euroopan unionin maaseuturahaston varoista. Ehdotus vastaa maaseudun hanketoiminnan tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (829/2007) 22 a §:n 2 momenttia, jonka mukaan kuntien maksuosuus on 22 prosenttia.

Käytännössä kunnan maksuosuus on vakiintuneesti ollut EU:n maaseuturahaston kautta tuetuissa hankkeissa 21,78 prosenttia, minkä vuoksi esitetyssä momentissa kuntien maksuosuus olisi 21,78 prosenttia. Näihin kuntiin viitataan kuitenkin tässä esityksessä edelleen termillä 22 maksuosuuden kunnat.

Koska 22 prosentin maksuosuuden kunnat on määritelty valtioneuvoston asetuksen maaseudun hanketoiminnan tukemisesta (829/2007) liitteessä samoin perustein kuin laajakaistatukilain 8 §:ssä, esitetty muutos ei aiheuta muutoksia kuntien maksuosuuksiin. Valtioneuvoston asetuksen 702/2014 siirtämäsäännöksen mukaan edellä mainitun asetuksen (829/2007) liitteenä olevan kuntaluettelon mukaan määräytyvät myös jatkossa ne kunnat, joiden maksuosuus on 22 prosenttia myös siinä tapauksessa, että tukea myönnettään laajakaistatukilain nojalla. Kuntien maksosuudet säilyvät siten ennallaan.

Esitetyt muutokset merkitsevät käytännössä sitä, että jatkossa toteutettaessa laajakaistahankkeita niissä kunnissa, joiden maksuosuus on 22 prosenttia, sovellettaisiin näihin hankkeisiin ainoastaan laajakaistatukilain säännöksiä.

Kumottua maaseudun kehittämislakia sovelletaan niihin laajakaistahankkeisiin, joihin

tukea on myönnetty kyseisen lain nojalla. Näiden hankkeiden tuen maksupäätökset on esimerkiksi edelleen haettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka on myöntänyt hankkeille tuen kumotun maaseudun kehittämislain nojalla.

Esityksen siirtymäsäännöksessä ehdotetaan lisäksi, että valtion tukea voidaan myöntää laajakaistatukilain nojalla myös sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaja on valittu laajakaistatukilain 6 ja 6 a §:n mukaisessa haku-menettelyssä ennen tämän lain voimaantuloa ja hanke toteutetaan sellaisessa kunnassa, jonka hankkeisiin on aikaisemmin ollut mahdollista myöntää tukea kumotun maaseudun kehittämislain nojalla.

Ennen lain voimaantuloa 22 maksuosuuden kunnissa valituksi tulleiden hankkeiden toteuttajat voivat siten osoittaa tukihakemuksen Viestintävirastolle laajakaistatukilain 7 §:n mukaisesti. Viestintävirasto myöntää hankkeelle tuen, jos se täyttää lain 10 §:n mukaisesti tuen myöntämisen edellytykset. Siirtymäsäännöksen mukaan näihin hankkeisiin sovelletaan myös, mitä tämän lain 8 §:n 2 momentissa säädetään 21,78 prosentin maksuosuuden kunnista. Ennen lain voimaantuloa kilpailutetuissa hankkeissa kuntien maksuosuus säilyy siten 22 prosentissa tukikelpoisista kustannuksista.

Jos hankkeen toteuttaja on jo osoittanut tukihakemuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, tukihakemuksen katsotaan tulleen vireille sinä päivänä, kun hakemus on saapunut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Hankkeen tukikelpoisia kustannuksia ovat siten laajakaistatukilain 11 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti kustannukset, jotka ovat syntyneet sen jälkeen, kun tukihakemus on tullut vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tämän lain voimaantulon jälkeen siirtää sille saapuneen tukihakemuksen käsittelyn Viestintävirastolle hallintolain (434/2003) 21 §:n mukaisesti.

Edellä mainittu siirtymäsäännös merkitsee, että sellaisia 22 maksuosuuden kunnissa toteutettavia hankkeita, jotka on kilpailutettu ja hankkeiden toteuttaja on valittu laajakaistatukilain mukaisesti, ei tarvitse kilpailuttaa uudelleen tuen myöntämiseksi, vaan valituksi

tullut voi hakea tukea suoraan Viestintävirastolta lain 7 §:n mukaisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myös siirtää sille tulleen tukihakemuksen Viestintäviraston käsiteltäväksi tämän lain voimaantulon jälkeen.

3 Esityksen vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla varmistetaan etenemässä olevien laajakaistahankkeiden toteutuminen riippumatta siitä, mihin maksuluokkaan kuuluvasta kunnasta on kysymys. Riski hankkeen keskeytymisestä tai raukeamisesta kohdistuu kaikkiin tuen piirissä oleviin hankkeisiin.

Kuntien tasapuolisuuden kannalta on tärkeää, että 22 prosentin kunnat saatetaan samojen aikataulujen piiriin kuin muutkin kunnat. Laajakaista 2015 -hankkeen alkuvaikeuksien vuoksi useissa kunnissa on päästy käynnistämään hankkeita vasta viime aikoina. Myös näiden myöhemmässä vaiheessa liikkeelle lähteneiden hankkeiden toteutumisen turvaaminen on tärkeää.

Ehdotetuilla muutoksilla on taloudellisia vaikutuksia, kun 22 prosentin maksuosuuden kuntien laajakaistahankkeita tuettaisiin valtion varoista. Niiden laajakaistahankkeiden, jotka koskevat 22 prosentin maksuosuuden kuntia, tukitarve on arviolta noin seitsemästä kahdeksaan miljoonaa euroa.

Laajakaista 2015 -hankkeessa on myönnetty valtion tukea 4 päivään syyskuuta 2014 mennessä noin 36,7 miljoonan euron verran. Tukihakemuksia on vireillä Viestintävirastossa eri puolilla Suomea oleviin laajakaistahankkeisiin noin 34,1 miljoonan euron edestä. Yli puolet valtion tuesta (64 miljoonaa euroa) on siten nyt myönnetty ja neljännes maksettu. Viestintäviraston myöntämät tuet ja vireillä olevat hakemusten mukaiset avustukset (yhteensä 70,8 miljoonaa euroa) ylittävät jo eduskunnan myöntämän 64 miljoonan euron valtion tuen.

Valtioneuvosto on puoltanut 5,5 miljoonan euron lisärahoitusta vuoden 2015 talousarvioon laajakaistahankkeen jatkamiseksi. Jos eduskunta hyväksyy valtioneuvoston esityksen laajakaistan lisärahoitukseksi, kokonai-

suudessaan laajakaistahankkeisiin voidaan myöntää valtion tukea 69,5 miljoonan euron verran. Lisärahoitus mahdollistaa sen, että Manner-Suomen maaseutuohjelman kautta tuetut niin sanotut 22 prosentin maksuosuuden kunnat voidaan sisällyttää laajakaistatukilain piiriin. Kaikkiin hankkeisiin kohdistuu samalla tavoin kuitenkin myös riski siitä, että tuki ei riitä kaikkien vireillä tai käynnistymässä olevien hankkeiden toteuttamiseen.

Viestintäviraston arvion mukaan vuoden 2015 loppuun mennessä tuen myöntöpäätöksiä on hankekaudella tehty 64 miljoonan euron arvosta. Uuden lisärahoituksen mahdollistamat myöntöpäätökset ajoittuvat kuitenkin vuoden 2015 ohella myös vuodelle 2016. Kaikki hankkeet eivät myöskään välttämättä toteudu siinä laajuudessa kuin tukea on alun perin haettu. Näistä hankkeista mahdollisesti vapautuvat tuet voidaan myöntää muille hankkeille, ja niitä koskevat tukipäätökset ajoittunevat vuodelle 2016. Tuen maksatukset jatkuvat hankkeiden edistymisen myötä vuoteen 2018.

Liikenne- ja viestintäministeriön pääluokassa momentilla 31.40.50 olevalla valtiontuella on rahoitettu niiden kuntien hankkeita, joissa kuntien maksuosuus on kahdeksan tai 33 prosenttia. Esitetyllä muutoksella myös 22 prosentin kuntien hankkeita voidaan rahoittaa liikenne- ja viestintäministeriön pääluokan momentilta 31.40.50.

Hallinnolliset vaikutukset

Esitetyt muutokset merkitsevät niiden laajakaistahankkeiden osalta, jotka toteutetaan 22 prosentin maksuosuuden kunnissa, että tuen myöntämistä, hallinnointia ja tukien perintää koskevat ehdot muuttuvat, kun näiden kuntien hankkeisiin ei enää jatkossa sovelleta kumottua maaseudun kehittämislakia. Käytännössä tämä tarkoittaa, että 22 prosentin maksuosuuden kuntien toteuttaessa tuettuja laajakaistahankkeita, tukihakemus on laajakaistatukilain 7 §:n mukaisesti osoitettava Viestintävirastolle. Tukihakemusta ei enää jatkossa osoitettaisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Kumotun maaseudun kehittämislain 33 §:n 4 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oli kuitenkin hankittava

Viestintäviraston lausunto ennen tuen myöntämistä EU:n maaseuturahaston kautta tuetaviin hankkeisiin. Momentin mukaan tukea ei voitu myöntää, ellei Viestintävirasto ole sitä puoltanut. Siten Viestintäviraston on täytynyt puoltaa myös tähän saakka EU:n maaseuturahastosta tuettavia laajakaistahankkeita. Esitys ei siten aiheuta merkittävää muutosta nykykäytäntöön, vaikka tukihakemus tuleekin jatkossa osoittaa Viestintävirastolle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan, sillä Viestintäviraston on myös tähän saakka täytynyt puoltaa näitä hankkeita.

Laajakaistatukilain 7 §:ssä säädetään myös siitä, mitä selvityksiä hakijan on esitettävä tukihakemuksessaan. Säännös poikkeaa jonkin verran kumotun maaseudun kehittämislain tukihakemuksia koskevasta säännöksestä. Tuen maksuhakemus on myös osoitettava Viestintävirastolle laajakaistatukilain mukaisesti.

Laajakaistatukilain 13 §:n mukaisesti hakijoille voidaan myös maksaa 50 prosenttia tuesta sen jälkeen, kun tukipäätös on annettu. Lisäksi hakijaa koskee jatkossa myös lain 15 §:n tietojen luovutusvelvollisuutta koskeva säännös.

Esitetyt muutokset ja 5,5 miljoonan euron lisäys laajakaistahankkeiden tukemiseen eivät edellytä etukäteishyväksyntää komissiolta. Pääsääntöisesti muutoksista kansallisiin valtion tukiohjelmiin tulee ilmoittaa komissiolle sopimuksen Euroopan unionin toiminnasta 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Komission asetuksen EY N:o 794/2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 (nykyisin 108) artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (Euroopan yhteisöjen virallinen lehti 140, 30 päivänä huhtikuuta 2004) 4 artikla mahdollistaa 20 prosentin ylityksen voimassa olevan tukiohjelman alkuperäiseen talousarvioon ilman, että muutosta tulee hyväksyttävä ennakkollisesti komissiossa. Edellä mainittu komission asetus 794/2004 koskee muun muassa valtiontukea koskevien ilmoitusten muotoa, sisältöä ja muita yksityiskohdita.

Suomi on ilmoittanut komissiolle laajakaistahankkeiden tukiohjelmansa julkisen tuen määräksi 160 miljoonaa euroa, jonka komis-

sio on hyväksynyt päätöksellään SA.34290 (2012/N). Tästä 20 prosentin ylitys on 32 miljoonaa euroa, jolloin 5,5 miljoonan euron ylitys voidaan tehdä ilman ennakkohyväksyntää komissiossa.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Esityksestä on pyydetty lausunnot kaikilta keskeisiltä sidosryhmiltä, kuten valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, oikeusministeriöltä, Ahvenanmaan maakuntahallitukselta, Viestintävirastolta, Kilpailu- ja kuluttajavirastolta, Maaseutuvirastolta, maakuntaliitoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Ficom ry:stä, Viestinnän keskusliitosta, Finnet-liitosta ja Suomen seutuverkot ry:stä. Lisäksi lausunto on pyydetty kaikilta teleyrityksiltä.

Valtiovarainministeriö tuo lausunnossaan esille, että esityksen perusteluja tulee muuttaa siten, että esitys vastaa hallituksen talousarvioneuvotteluissa elokuun lopussa 2014 puoltamaa 5,5 miljoonan euron lisämäärärahaa ja valtuutta hankkeen loppunviemiseksi. Edellä mainittu muutos on tehty hallituksen esityksen perusteluihin.

Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, Viestintävirasto, Kainuun liitto, Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan liitto ja TeliaSonera Finland Oyj kannattavat esitystä ja Pohjois-Karjalan ELY-keskus ja Keski-Suomen liitto pitävät ehdotettua muutosta välttämättömänä. Ficom ry kannattaa esitystä siinä tapauksessa, että vuoden 2015 valtion talousarvio sisältää lisämäärärahan hankkeiden toteuttamiseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää ehdotettua muutosta tärkeänä ja kannatettavana, mutta ehdottaa myös, että 22 prosentin kuntasuus muutetaan 21,78 prosentin osuudeksi, mikä vastaa EU:n maaseuturahaston kautta tuettujen kuntien tosiasiallista rahoitusosuutta. Lisäksi liitto ehdottaa, että lakiin sisällytetään siirtymäsäännös, jonka mukaan myös sellaiset hankkeet, jotka on kilpailutettu ja joissa hankkeiden toteuttaja on valittu, otetaan mukaan lain piiriin. Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Lapin, Kainuun,

Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntaliittojen kanssa.

Maaseutuvirasto, Verkko-osuuskunta Kuuskaista, Viitasaaren kaupunki ja Karstulan kunta kiinnittävät huomiota myös siihen, että tukea tulisi olla mahdollista hakea myös sellaisiin hankkeisiin, jotka ovat käynnistyneet ennen lain voimaantuloa.

Edellä esitetyt muutokset on otettu huomioon hallituksen esityksen valmistelussa.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto kannattaa lakimuutoksen tavoitetta vähentää riskiä jo käynnissä olevien laajakaistahankkeiden raukeamisesta tai keskeytymisestä. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo lausunnossaan, että esitetty muutos ei edellytä ilmoittamista komissiolle, eikä komission ennakkohyväksyntää, koska komission asetus EY N:o 794/2004 mahdollistaa 20 prosentin ylityksen voimassaolevasta tukiohjelmasta, eikä tukea koskeviin edellytyksiin ehdoteta tehtävän muutoksia.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Esityksen suhde Ahvenanmaan itsehallintoon

Laajakaistahankkeet kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 40 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Laajakaistatukilakia sovelletaan näin ollen myös Ahvenanmaan maakunnassa.

Voimassa olevan maaseudun kehittämislain nojalla ei voida myöntää laajakaistatukea Ahvenanmaalle, koska Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2007–2013 liittyvästä EU-rahoituksesta voidaan rahoittaa vain Manner-Suomen laajakaistahankkeita. Niiden kuntien sisällyttäminen laajakaistatukilain piiriin, joille tukea on myönnetty maaseudun kehittämislain nojalla, ei siten vaikuta Ahvenanmaan maakunnassa toteutettaviin laajakaistahankkeisiin.

7 Voimaantulo

Lain ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 8 §:n 2 momentti, seuraavasti:

8 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kunnan maksuosuus on kahdeksan tai 21,78 prosenttia niissä kunnissa, joille laajakaistahankkeen rahoittaminen muutoin muodostaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen kunnan taloudellinen kantokyky, laajakaistahankkeen laajuus ja tekninen toteuttamistapa, kunnan asukastiheys sekä hankkeen kunnan väestömäärään suhteutettu rakentamiskustannus huomioon ottaen. Valtion tukea myönnetään näissä tapauksissa vastaavasti korotettuna, kuitenkin enintään 58 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista, jos kunnan maksuosuus on kahdeksan prosenttia, ja enintään 44,22 prosenttia, jos kunnan maksuosuus on 21,78 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 6 ja 6 a §:ssä mukaisessa hakumenetelyssä ennen tämän lain voimaantuloa valituksi tulleelle voidaan myöntää valtion tukea lain mukaisesti myös siinä tapauksessa, että hanke toteutetaan kunnassa, jonka hankkeisiin on aikaisemmin ollut mahdollista myöntää tukea kumotun maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006) nojalla. Näitä hankkeita koskeva tukihakemus on tehtävä Viestintävirastolle 7 §:n mukaisesti. Näihin hankkeisiin sovelletaan myös, mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään 21,78 prosentin maksuosuuden kunnista.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Työministeri *Lauri Ihalainen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 8 §:n 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kunnan maksuosuus on kahdeksan niissä kunnissa, joille laajakaistahankkeen rahoittaminen muutoin muodostaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen kunnan taloudellisen kantokyky, laajakaistahankkeen laajuus ja tekninen toteuttamistapa, kunnan asukastiheys sekä hankkeen kunnan väestömäärään suhteutettu rakentamiskustannus huomioon ottaen. Valtion tukea myönnetään näissä tapauksissa vastaavasti korotettuna, kuitenkin enintään 58 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kunnan maksuosuus on kahdeksan *tai 21,78 prosenttia* niissä kunnissa, joille laajakaistahankkeen rahoittaminen muutoin muodostaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen kunnan taloudellisen kantokyky, laajakaistahankkeen laajuus ja tekninen toteuttamistapa, kunnan asukastiheys sekä hankkeen kunnan väestömäärään suhteutettu rakentamiskustannus huomioon ottaen. Valtion tukea myönnetään näissä tapauksissa vastaavasti korotettuna, kuitenkin enintään 58 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista, *jos kunnan maksuosuus on kahdeksan prosenttia, ja enintään 44,22 prosenttia, jos kunnan maksuosuus on 21,78 prosenttia.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 6 ja 6 a §:ssä mukaisessa hakumenetelyssä ennen tämän lain voimaantuloa valituksi tulleelle voidaan myöntää valtion tukea lain mukaisesti myös siinä tapauksessa, että

hanke toteutetaan kunnassa, jonka hankkeisiin on aikaisemmin ollut mahdollista myöntää tukea kumotun maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006) nojalla. Näitä hankkeita koskeva tukihakemus on tehtävä Viestintävirastolle 7 §:n mukaisesti. Näihin hankkeisiin sovelletaan myös, mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään 21,78 prosentin maksuosuuden kunnista.
